

Slaktbiprodukter – PROBLEM ELLER MÖJLIGHETER?

Från vänster:
Ola Sundell (m),
Claes Västerteg (c),
Susanne Liljenström
(SLV), Irene Oskars-
son (kd), Ann-Kris-
tine Johansson (s),
Tobias Karlsson
(Eldrimner)

I januari detta år arrangerade Eldrimner genom projektet "Slaughtering at farm in Nordic countries" ett seminarium i Åbo. Det handlade om levandedjursbesiktning och slaktavfall som är hämmande faktorer för utveckling av småskaliga slakterier. Christina Hedin från Eldrimner inledde detta seminarium med att redogöra för Åboseminariet som går att läsa om i sin helhet på Eldrimners hemsida, www.eldrimner.com.

Några frågor som berördes var:

Kan slaktavfall grävas ned? – Ja, i vissa glesbygdsområden kan det ges dispens för att gräva ned slaktavfall.

Kan jag elda avfallet på min egen gård?

– Svårt, det ställs väldigt höga krav på destruktionsanläggningar.

Biogasanläggning då? – Möjlighet, en biogasanläggning är stor investering, men det görs framsteg på området och flera slakterier kan nyttja samma anläggning. Riskavfall kategori 1 måste behandlas separat.

Stig Eriksson ordförande i Sveriges Småskaliga Kontrollslakteriers Förening, SSKF

SSKF arbetar bl.a. för att kostnader och byråkrati runt små slakterier ska minska. Han hade tills helt nyligen ett gårdsslakteri där han slaktade sina frigående grisar. Slaktavfallet varvade han med gödseln från saggstallet för kompostering. Efter rötning spreds blandningen ut på åkern som jordförbättringsmedel. Reglerna ändrades och det var inte längre tillåtet. Stig hävdar att småskalig slakt inte är lika kostnadseffektiv som den storskaliga slakten och för att vi ska få fler småskaliga slakterier måste man gå in med pengar t.ex. för att sänka kostnader för slaktavfall.

Åke Karlsson ordförande i Förbundet Sveriges Småbrukare

Åke har nyligen byggt ett gårdsslakteri där han kommer att slakta ca 35 nötar/år. De sammantagna avgifterna för tillsyn av slaktlokal, styckningslokal och charklokal visade sig bli väldigt höga för det lilla slakteriet. Åke menar att dispens för deponi av slaktavfall i fler delar av landet borde möjliggöras. Som jämförelse berättar han att det under jakttider lämnas slaktbiprodukter från 400 000 klövvilt i skogen till fromma för den biologiska mångfalden. Åke rekommenderar att staten subventionerar omhändertagande av slaktavfall, som de gör i t.ex. Österrike och tillfälligt löser problemet med slaktavfall till dess man nått fram till en vettig lösning.

Susanne Liljenström, Enheten för foder och djurprodukter, Jordbruksverket

Animaliska biprodukter, ABP, är animaliskt material som inte är avsett som livsmedel. ABP-lagstiftningen berör flera områden t.ex. avfallslagstiftning och TSE-lagstiftning (TSE är ett samlingsnamn för "galna ko-sjukan" och liknande sjukdomar). Slaktavfall delas in i tre kategorier. Kategorin avgörs av djurslag, viken del av djuret samt djurets ålder. Kategori 1 har högsta risk och ska destrueras i godkänd anläggning. För kategori 2 och 3 finns olika behandlingsmetoder och användningsområden, t.ex. biogasproduktion, hundmat eller industriprodukter.

Ola Sundell, Miljö och jordbruksutskottet (m)

Ola ifrågasätter rimligheten i att ett litet slakteri ska leva under ABP-lagstiftning-

ens alla paragrafer. Lagstiftningen kring slaktavfallet är kommen ur av en mängd katastrofer som galna kosjukan, men regelbördan på små slakterier har blivit för stor. Ola lade ansvar både på politiker och tjäns-temän, men tryckte noga på att "politiken måste stå över juridiken".

Slaktbiprodukter – problem eller möjligheter?

Sammantaget konstateras att slaktbiprodukthanteringen är ett problem, men det finns möjligheter till förbättringar både i form av tekniska lösningar och anpassningar av regelverket. Det avgörande är att viljan till förbättringar finns i alla all led; såväl näringen, ansvariga politiker som myndighetspersoner måste jobba mot samma mål.

Föredragande:

Tobias Karlsson och Christina Hedin (Eldrimner), Susanne Liljenström (SJV), Åke Karlsson (Förbundet Sveriges småbrukare), Stig Eriksson, Lars Henrik Sävström (SSKF), Riksdagens Miljö & Jordbruksutskott: Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Ann-Kristine Johansson (s) Irene Oskarsson (kd)

TEXT: Charlotta Rosborg
FOTO: Jan Pontho